

SADRŽAJ

UVOD.....	xi
POGLAVLJE 1: UPOZNAVANJE S BAZAMA PODATAKA	1
1.1 Osnovni principi	1
1.1.1 Pojam baze podataka	1
1.1.2 Razlike između podataka i informacija	3
1.1.3 Organizacija baze podataka: tabele, zapisi i polja	5
1.1.4 Baze podataka koje se često koriste: sistem za rezervaciju avionskih karata, sistem u vladinom sektoru, sistem bankarskih računa, bolnički sistem za pacijente	6
1.2 Organizacija baza podataka	7
1.2.1 Svaka tabela u bazi treba da sadrži podatke koji se odnose na samo jednu tematiku	7
1.2.2 Svako polje u tabeli treba da sadrži samo jedan element podatka	7
1.2.3 Sadržaj polja je povezan sa odgovarajućim tipom podatka: tekst, broj, datum/vreme, da/ne	8
1.2.4 Svako polje ima pridružena svojstva: veličinu, format, podrazumevanu vrednost	9
1.2.5 Pojam „primarni ključ“	38
1.2.6 Pojam „indeks“. Indeks omogućava brži pristup podacima	40
1.3 Veze	41
1.3.1 Osnovna svrha povezivanja tabela je minimizovanje ponavljanja podataka	41
1.3.2 Veze se grade spajanjem jedinstvenog polja u jednoj tabeli s poljem u drugoj tabeli	42
1.3.3 Važnost održavanja integriteta veza između tabela	46
1.4 Funkcionisanje baza podataka	48
1.4.1 Profesionalne baze podataka prave projektanti baza podataka	48
1.4.2 Korisnici unose i održavaju podatke i pribavljaju podatke	48
1.4.3 Ovlašćenja za pristup određenim podacima korisnici dobijaju od administratora baze	48
1.4.4 Za oporavak baze i njeno vraćanje u normalno stanje nakon kraha ili većih grešaka odgovoran je administrator baze.	48
POGLAVLJE 2: KORIŠĆENJE APLIKACIJE	49
2.1 Rad s bazama podataka	49
2.1.1 Pokretanje aplikacije za rad s bazama podataka i izlazak iz nje	49
2.1.2 Otvaranje i zatvaranje baze podataka	53
2.1.3 Izrada nove baze podataka i njeno snimanje na izabranu lokaciju na disku ..	59

2.1.4	Prikazivanje i sakrivanje ugrađene palete sa alatima. Prikazivanje ili minimizovanje trake s komandama (Ribbon)	.68
2.1.5	Upotreba ugrađene pomoći	.72
2.2	Uobičajeni zadaci	.74
2.2.1	Otvaranje i zatvaranje tabele, upita, obrasca, izveštaja	.74
2.2.2	Promena prikaza tabele, upita, obrasca, izveštaja	.77
2.2.3	Brisanje tabele, upita, obrasca, izveštaja	.78
2.2.4	Kretanje kroz zapise u tabeli, upitu, obrascu	.79
2.2.5	Sortiranje zapisa u tabeli, upitu, obrascu rastućim ili opadajućim brojkama ili abecednim redosledom	.81
POGLAVLJE 3: TABELE		83
3.1	Zapisi	83
3.1.1	Dodavanje i brisanje zapisa	.83
3.1.2	Dodavanje, izmena i brisanje podataka u zapisu	.84
3.2	Izrada tabela	86
3.2.1	Izrada i imenovanje tabele i dodela poljima odgovarajućeg tipa podataka: tekst, broj, datum/vreme, da/ne	.86
3.2.2	Podešavanje svojstava polja: veličina, format broja, format datuma/vremena, podrazumevana vrednost	.90
3.2.3	Izrada pravila za proveru unetog broja, datuma/vremena, novčane vrednosti	.92
3.2.4	Posledice promene tipa podataka i svojstava polja u tabeli	.95
3.2.5	Postavljanje polja za primarni ključ	.95
3.2.6	Indeksiranje polja (sa dozvoljenim duplikatima i bez njih)	.96
3.2.7	Dodavanje polja u postojeću tabelu	.97
3.2.8	Promena širine kolone u tabeli	101
POGLAVLJE 4: DOBIJANJE INFORMACIJA		103
4.1	Osnovne operacije	103
4.1.1	Pronalaženje zadate reči, broja, datuma u polju pomoću komande za pretraživanje	103
4.1.2	Primena filtera za tabelu, obrazac	105
4.1.3	Uklanjanje primenjenog filtera iz tabele, obrasca	109
4.2	Upiti	110
4.2.1	Upiti se koriste za izdvajanje i analizu podataka	110
4.2.2	Pravljenje upita nad jednom tabelom uz korišćenje određenih kriterijuma	111
4.2.3	Izrada upita nad dve tabele uz korišćenje određenih kriterijuma	119
4.2.4	Dodavanje kriterijuma u upit uz korišćenje jednog ili više operatora poređenja	123
4.2.5	Dodavanje kriterijuma u upit uz korišćenje jednog ili više logičkih operatora: AND, OR, NOT	129

4.2.6	Upotreba džokerskih znakova u upitu	130
4.2.7	Izmene upita: dodavanje, izmena, uklanjanje kriterijuma	132
4.2.8	Izmene upita: dodavanje, uklanjanje, premeštanje, sakrivanje, prikazivanje polja	134
4.2.9	Izvršavanje upita	137
POGLAVLJE 5: OBJEKTI		139
5.1 Obrasci		139
5.1.1	Obrazac se koristi za prikazivanje i održavanje zapisa	139
5.1.2	Izrada i imenovanje obrasca	140
5.1.3	Unošenje novih zapisa pomoću obrasca	148
5.1.4	Brisanje zapisa uz korišćenje obrasca	149
5.1.5	Dodavanje, menjanje, brisanje podataka uz korišćenje obrasca	150
5.1.6	Dodavanje i izmena teksta u zaglavlju ili podnožju obrasca	151
POGLAVLJE 6: IZLAZNI DOKUMENTI		157
6.1 Izveštaji, izvoz podataka		157
6.1.1	Izveštaj se koristi za štampanje odabranih informacija iz tabele ili upita	157
6.1.2	Izrada izveštaja zasnovanog na tabeli ili upitu	157
6.1.3	Promena rasporeda polja za podatke i zaglavlja u izveštaju tipa Layout (Raspored)	169
6.1.4	Prikazivanje specifičnih polja u grupnom izveštaju pomoću zbira, minimuma, maksimuma, proseka, brojanja, na odgovarajućim mestima	170
6.1.5	Dodavanje i izmena teksta u zaglavlju i podnožju izveštaja	174
6.1.6	Izvoz tabele, rezultata upita u tabelarni dokument (.xlsx), tekst (txt, .csv), XML format, na određenu lokaciju na disku	176
6.2 Štampanje		183
6.2.1	Promena orijentacije tabele, obrasca, rezultata upita, izveštaja. Promena veličine papira	183
6.2.2	Štampanje strane, izabranih zapisa, cele tabele	188
6.2.3	Štampanje svih zapisa ili određene strane u obliku obrasca	189
6.2.4	Štampanje rezultata upita	190
6.2.5	Štampanje strane (strana) izveštaja, celog izveštaja	190
PRILOG A: NASTAVNI PLAN ZA ECDL 5.0 MODUL 5 – BAZE PODATAKA		191
PRILOG B: PROBNI TESTOVI ZA MODUL 5		195
INDEKS		205